Instruktion i fäktning för svenska kavaleriet

33 F Br. 1872

KUNGL. BIBLIOTEKET
National Library of Sweden

Krigsvet. Fält (Bv) 1872

INSTRUKTION

I

FÄKTNING

FÖR

SVENSKA KAVALERIET.

STOCKHOLM, 1872.
P. A. NORSTEDT & SÖNER
KONGL. BOKTRYCKARE.

KONGL. BIBLIOTHEKET STOCKHOLM

Kongl. Maj:t har i Nåder funnit för godt att antaga och fastställa denna *Instruktion i Fäktning för Svenska Kavaleriet,* hvilken anbefalles till noggrann efterrättelse inom Kavaleriets Regementer och Corpser.

Stockholms Slott den 20 Mars 1852.

På Nådigste befallning

C. v. HOHENHAUSEN.

Chef för Kongl. Landtförsvars-Departementet.

Chr. Lovén.

KONGL. BIBLIOTEKET STOCKHOLM

INNEHÅLL.

	§.	Sid.
1:sta AFDELNINGEN. **Fäktning till fot**	1—70.	1.
1:sta Klassen: *Huggens, stötarnes och paradernes verkställande*	4—36.	2.
I. Gardställningarne	4— 5.	2.
II. Sqvadronaden	6—11.	3.
III. Huggen	12—21.	5.
a) Huggen enkla	15—19.	6.
b) Huggen samlade	20—21.	8.
IV. Stötarne	22—24.	8.
V. Paraderne	25—33.	9.
VI. Rekapitulation	34—36.	12.
2:dra Klassen: *Huggens, stötarnes och paradernes användande*	37—57.	15.
VII. Huggens och stötarnes användande	38—47.	15.
1. mot kavaleri	38—44.	15.
a) mötning	38—40.	15.
b) förföljning	41—44.	16.
2. mot infanteri	45—47.	17.
VIII. Paradernes användande	48—57.	18.
a) mötning	52—55.	19.
b) förföljning	56—57.	21.
3:dje Klassen: *Kontrafäktning*	58—70.	22.

	§.	Sid.
2:a AFDELNINGEN. **Fäktning till häst**....	71—103.	27.
I. Förberedande öfningar.....	78— 83.	28.
II. Striden	84— 87.	30.
Allmänna regler.....	88—103.	31.
a) mot sabelbeväpnad ryttare.....	88— 95.	31.
b) mot lansbeväpnad ryttare.....	96— 99.	33.
c) mot infanteristen.....	100—103.	34.

FÖRSTA AFDELNINGEN.

Fäktning till fot.

§ 1. Rekryterne delas i flere eller färre afdelningar, i förhållande till deras antal, och som instruktörer äro att tillgå.

§ 2. Sedan så stora afstånd emellan de fäktande äro intagne, att de under huggningen ej kunna nå hvarandra med sabeln, kommenderas:

Till—fäktning! Sabelklingan, med eggen framåt, nedfälles uti venstra handen, som möter midtför lifvet; högra handen föres genom handremmen, och drager löparen tätt intill handleden, hvarefter den fattar med fullt tag om fästet, och sabeln återföres till sidan.

Anm. Handremmen lossas åter uti 3:dje tempo till *Gevär—in.*

§ 3. Innan fäktöfningarne begynna, gör instruktören rekryten noga bekant med kroppens ställning i de särskildta direktionerna: *framåt, framåt höger (venster), till höger (venster),* samt *bakåt höger (venster).* Tillika förklaras honom noga, handens och sabelns olika lägen uti *prim, secund, half-* och *helqvart* eller *ters,* enl. ex. regl:ts föreskrifter härföre.

1:sta Klassen.

Huggens, stötarnes och paradernes verkställande.

I. Gardställningarne.

§ 4. 1:o. **Framåt—gard!** Venstra foten flyttas hastigt tvenne fötters längd till sidan, fötterne parallella och rätt ut; venstra handen släpper baljan, samt intager ställningen som till häst. Högra handen, med sabeln i *half ters*, föres på samma gång raskt midtframför och något högre än högra axeln, armen nästan utsträckt, klingan snedt uppåt venster, med spetsen något framåt, så att ryttaren under sin klinga jemt kan se motståndarens kropp; lifvet framåt med raka knän (Pl. 1 fig. 1).

Anm. Vanligt fel som härvid begås, är att rekryten placerar handen för mycket åt höger.

2:o. **Framåt höger (venster)—(till höger)** — Hufvudet vrides åt den utnämnde sidan. — **gard!** Öfverlifvet vrides något i höfterne, och sträckes väl fram i garden, derigenom att det knä böjes något hvaråt lifvet lutas, hvarvid handen flyttas, utan att sänkas, uti den kommenderade riktningen, och samma gardställning intages som vid *framåt gard.*

3:o. **Bakåt höger—gard!** Öfverlifvet vrides väl om i höfterne, och lutas något undan åt venstra sidan, hvarvid venstra knäet böjes. Handen, med sabeln i *half qvart* och eggen uppåt, föres genaste vägen åt utnämnd sida, der *qvartgard* intages så, att armen blir nästan sträckt, handen i höjd med hufvudet,

samt spetsen något uppåt och bakåt, ungefär öfver hästens kors. (Pl. 1 fig. 2).

4:o. **Till venster—gard!** Öfverlifvet vrides om i höfterne, och lutas väl fram i garden, derigenom att venstra knäet böjes. Sabeln föres med klingan öfver hufvudet, genaste vägen åt utnämnd sida, der *secundgard* intages så, att handen och armbågen komma i höjd med ansigtet, armen krökt, samt spetsen något framåt och nedåt.

5:o. **Bakåt venster—gard!** Öfverlifvet vrides väl om i höfterne, samt lutas något öfver åt högra sidan, hvarvid högra knäet böjes, och samma gardställning intages som till venster, med iakttagande att klingan kommer snedt bakåt, och spetsen ungefär i höjd med bakpackningen. (Pl. 1 fig. 3).

§ 5. **På axel—gevär!** 2 tempo. Se ex. regl:et. Uti 1:sta tempo återföres den utflyttade foten till sitt ställe, hvarvid fötterne vridas ut, och venstra handen fattar om baljan.

II. Sqvadronaden.

§ 6. Sqvadronaden öfvas, efter intagen gard, i alla de direktioner hvaruti hugg anbringas.

Sqvadronera!

1:o. Med handen i *ters*, böjes armen och handleden, hvarvid spetsen sänkes och klingan svänges tätt utmed venstra sidan af kroppen, med eggen uppåt, hvarigenom, då rörelsen fullbordas, ett skarpt lodrätt hugg anbringas rätt ut; efter fulländadt hugg är armen alldeles sträckt, eggen af klingan nedåt, arm och klinga i rak linie samt i höjd med axeln. Detta hugg kallas: *Prim inom*. (Pl. 2 fig. 5).

2:o. Från sistnämnde läge vrides handen i *qvart;* armen och handleden böjes, hvarvid spetsen sänkes, och klingan svänges tätt utmed högra sidan af kroppen, med eggen uppåt, hvarefter ett lodrätt hugg anbringas enligt föregående punkt. Detta hugg kallas: *Prim utom.* (Pl. 2 fig. 5).

§ 7. Då rörelsen skall fortsättas kommenderas: **Ett!** hvarvid handes vrides i ters, för att utföra *prim inom;* **Tu!** handen i qvart för att utföra *prim utom* o. s. v.

Derefter kommenderas: **Ett! Tu!** då nämnde båda hugg utföras utan uppehåll dem emellan, o. s. v.

Från qvartgard utföres sqvadronaden enligt ofvanstående, med iakttagande att den begynner med *prim utom,* o. s. v.

§ 8. När rekryten kan verkställa sqvadronaden med räkning, öfvas densamma utan räkning, hvarvid sqvadronaden utföres oafbrutet, samt med möjligaste hastighet, genom i hvarandra gående primhugg ömsom inom och utom. Sqvadronaden fortsättes intill dess *På axel—gevär!* kommenderas.

§ 9. För att motsvara ändamålet, bör icke denna öfning öfverdrifvas; ty för mycken ansträngning är lika så skadlig, som den är stärkande och nyttig då den afpassas efter rekrytens krafter.

§ 10. Det skall efterses att hvart enskildt hugg alltid utföres skarpt och kraftigt; att armen icke böjes för mycket, och att isynnerhet främsta delen af klingan verkar i hugget, af hvilken orsak rekryten skall hugga med lös handlofve, och icke omfatta fästet för fast med hela handen.

§ 11. Ofvan anförde primhugg kunna, i likhet med öfrige antagne hugg, af ryttaren med fördel begagnas i kontrafäktningen och striden. (Se 3:dje klassen.)

III. Huggen.

§ 12. Rekryternes vanliga tröghet motarbetas allvarsamt, och de tillhållas att flinkt handtera sabeln; rigtigt lägga ut huggen; att hafva armen ledig ända uppifrån axeln, hvarvid man öfvertygar dem till hvad grad handlaget öfverträffar armstyrkan, då sabeln föres af en stel och ovig arm, hvarföre karlarne böra uppmuntras att vid lediga stunder sjelfve öfva sig i sqvadronering och huggning.

§ 13. För att nå så långt som möjligt i hugget, bör armen väl utsträckas, och lifvet med framvriden axel följa med i hugget, så att då hugget anses träffa, armen är väl sträckt och i linie med klingan.

§ 14. I början uthugges huggen långsamt, så att rekryten får ett tydligt begrepp om vägen för klingan.

Att hugget är skarpt, märkes derpå, att klingan i det den med eggen genomskär luften, förorsakar ett hvinande ljud.

Anm. Det är nyttigt att på en vägg upprita följande figur, hvarigenom rekryten, vid inlärandet af huggen, lättast får begrepp om huggens olika direktion; och anses medelpunkten A vara i höjd med motståndarens hufvud, åt hvilken punkt huggen böra rigtas.

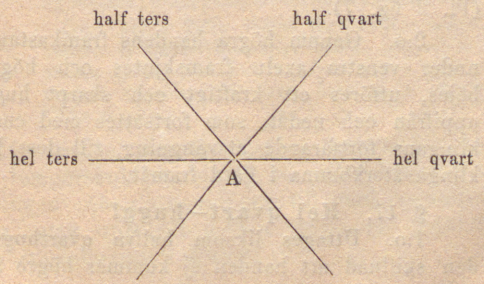

a) *Huggen enkla.*

Från gard framåt kommenderas:

§ 15. **Huggen enkla!**
Half qvart—hugg!

1:o. Högra knäet böjes något, med bibehållande af lifvet framåt; med högra axeln tillbakadragen, förer högra handen sabeln hastigt öfver hufvudet, i den ställning som för qvartgard är föreskrifven, men med eggen mera åt höger, och armen mera böjd, så att handen kommer något högre än hufvudet, samt spetsen bakåt och något lägre än fästet. (Pl. 2 fig. 6).

2:o. Genom högra handens framkastande, hvarunder högra axeln framskjutes och venstra knäet böjes, utföres ett kraftigt och skarpt hugg, snedt uppifrån och nedåt, som fortsättes med ens, genom klingans fortfarande utsvängning, till dess hand och klinga återkomma i gard framåt; knäna raka.

§ 16. **Half ters—hugg!**

1:o. Venstra knäet böjes något, med bibehållande af lifvet framåt; med venstra axeln tillbakadragen, förer högra handen sabeln i *half ters* hastigt till venster om och något högre än halsen; underarmen och klingan i samma linie; spetsen något bakåt. (Pl. 2 fig. 7).

2:o. Genom högra handens framkastande, hvarunder venstra axeln framskjutes och högra knäet böjes, utföres ett kraftigt och skarpt hugg, snedt uppifrån och nedåt, som fortsättes med ens, genom klingans fortfarande utsvängning, till dess hand och klinga återkomma i gard framåt.

§ 17. **Hel qvart—hugg!**

1:o. Uttages liksom halfva qvarthugget, med den skillnad att handen ej kommer högre än axeln,

och ungefär ½ aln från densamma; sabeln i *hel qvart*, med spetsen bakåt i direktion åt venstra axeln till. (Pl. 3 fig. 8).

2:o. Hugget utföres horisontelt, enligt samma grunder som för halfva qvarthugget är föreskrifvet.

§ 18. **Hel ters—hugg!**

1:o. Uttages liksom halfva tershugget, med den skillnad att armbåge, hand och klinga blifva i höjd med axeln, samt sabeln i *hel ters*. (Pl. 3 fig. 9).

2:o. Hugget utföres horisontelt enligt samma grunder som för halfva tershugget är föreskrifvet.

Anm. Vanligast förekommande fel äro:

1:o. Att i 1:sta tempo af de *halfva huggen*, eggen vrides inåt, hvarigenom huggen komma att utföras för mycket lodrätt, och hästens ljumske således är i fara att skadas af spetsen i utsvängningen, samt dessutom huggen ej med samma lätthet kunna kastas framåt.

2:o. Att i 1:sta tempo af *hela qvarten*, handen ej placeras på det föreskrifna afståndet från högra axeln, hvarigenom hugget förlorar i kraft; samt i *hela tersen* att armbågen och eggen af klingan komma nedåt, hvarigenom hugget får en sned riktning; äfvensom att i *hela huggen* handen sänkes för mycket i uthuggningen, till fara för hästhufvudet.

3:o. Att i 2:dra tempo för *samtlige huggen*, handen ej kastas tillräckligt framåt, och att böjningen af det knä hvaråt lifvet lutas i uthuggningen, verställes för sent, hvarigenom huggen blifva för korta.

§ 19. Sedan samtlige huggen äro väl inlärde, aflägges temporäkningen, då så väl uttagningen som uthuggningen och utsvängningen till gard, verställes med ens, utan uppehåll mellan tempo, på verkställighets-kommando-ordet: **hugg!**

b) *Huggen samlade.*

§ 20. Såsom öfning för rekryten att i en följd utföra ofvannämnde hugg, öfvas derefter huggen samlade, först med och sedan utan uppehåll dem emellan, enligt den ordning hvaruti de i det föregående äro beskrifne.

1:o. **Huggen samlade!**

2:o. **Half qvart—hugg!** Halfva qvarthugget utföres enligt föregående, samt utsvänges till dess hand och klinga komma i uttagningen till det påföljande halfva tershugget, der sabeln stannar; hufvudet vridet åt den sida hvaråt nämnde hugg kommer att uthuggas.

3:o. **Half ters—hugg!** Efter utfördt och utsvängdt hugg, öfvergås och stannas i uttagningen till hela qvarthugget o. s. v. samtlige huggen igenom; efter sista hugget återtages gard framåt.

§ 21. Sedan huggen enligt föregående § blifvit väl inöfvade, verkställes samtlige huggen med ens i ofvanbeskrifne ordning, utan uppehåll dem emellan, på kommando-ordet: **Huggen samlade—hugg!** Efter sista hugget återtages gard framåt.

IV. Stötarne.

§ 22. Från gard åt alla sidor, utom *bakåt venster,* kommenderas:

Stöt högt (lågt)—stöt!

a) Från gard *framåt höger (v.)* och *till venster* utföres *tersstöt.*

1:o. Handen, med sabeln i *half ters* och spetsen rigtad mot öfverlifvet (underlifvet), drages hastigt

tillbaka, så att hand och armbåge komma i höjd med axeln, som vrides väl tillbaka. (Pl. 3 fig. 10).

2:o. Axeln framskjutes och armen utsträckes med yttersta kraft i den angifna direktionen; arm och klinga i samma linie; efter fulländad stöt återtages genast garden.

b) Från gard *till höger* eller *bakåt höger* utföres *qvartstöt.*

1:o. Handen, med sabeln i *hel qvart* och spetsen rigtad mot öfverlifvet (underlifvet), drages hastigt tillbaka, så att handen kommer ungefär midtför bröstet, i höjd med bröstvårtan, armbågen nedåt och intill lifvet. (Pl. 3 fig. 11).

2:o. Armen utsträckes med yttersta kraft, i den angifna direktionen; arm och klinga i samma linie; efter fulländad stöt återtages genast garden.

§ 23. För att nå så långt som möjligt i stöten, bör armen utsträckas och lifvet följa med i stöten. I början låter instruktören rekryten en och annan gång blifva qvarliggande i stöten, innan garden återtages, för att förvissa sig om att den är rigtigt utförd.

§ 24. Sedan stötarne äro väl inlärde, aflägges temporäkningen, då så väl uttagningen som utstötningen, och återgången till gard, verkställes med ens utan uppehåll mellan tempo, på kommando-ordet: **stöt!**

V. Paraderne.

§ 25. Sedan huggen och stötarne blifvit väl inöfvade, undervisas rekryten uti paradernes verkställande, med afseende på de olika direktioner hvaruti huggen och stötarne utföras,

§ 26. Paraderne böra ej verkställas genom vidlyftigare rörelser af armen och klingan än nödvändigt

är för ändamålets vinnande; men deremot utföras med yttersta hastighet, för att i tid afvärja hugget eller stöten. Efter hvarje fulländad parad, återtages genast garden i den direktion paraden blifvit utförd; men för att förvissa sig om paradernes rigtiga utförande, låter instruktören i början rekryten qvarligga i paraden, till dess garden på kommando-ordet intages.

§ 27. För lifvets lutning i paraderne, gäller hvad i thy fall för de olika gardställningarne är föreskrifvet.

§ 28. Från gard åt alla sidor, utom *till venster* och *bakåt venster*, kommenderas:

Half qvart—parera! (Denna parad ligger i sjelfva qvartgarden). Med handen i *half qvart*, spetsen af klingan uppåt och något till höger, för att äfven skydda mot lodräta hugg, böjes armen något, hvarefter paraden, genom en kraftig utsträckning af armen, utföres så, att den med eggen af klingan motar hugget eller afleder stöten; efter utförd parad återtages genast garden.

Utförd mot *hugg*, skyddar den mot *qvarthugg* i alla direktioner utom *till venster* och *bakåt venster*, derigenom att handen, allt efter huggets högre eller lägre rigtning, höjes eller sänkes i paraden, så att klingan mot lodrätta och höga hugg får en mera tvär, samt mot låga hugg en mera upprätt ställning.

Utförd mot *stötar*, skyddar den mot *högt* rigtade stötar, utom *till venster* och *bakåt venster*, derigenom att handen, med sabeln nära lodrätt, vid uttagningen sänkes och föres så mycket åt höger som erfordras för att uppfånga fiendens klinga, hvarefter hand och klinga beskrifva en båge uppåt och mot stöten, för att afleda den-

samma uppåt, hvarvid sabeln får en mera tvär ställning.

§ 29. Från gard åt *alla sidor* kommenderas:

Half ters—parera! (Denna parad ligger i sjelfva tersgarden). Med handen i *half ters*, spetsen af klingan uppåt och något till venster, för att äfven skydda mot lodrätta hugg, böjes armen något, hvarefter paraden, genom en kraftig utsträckning af armen, utföres så, att den med eggen af klingan motar hugget eller afleder stöten; efter fulländad parad återtages genast garden. Från *secundgard* kastas spetsen uppåt, så att sabeln blifver upprätt, hvarvid handen sänkes.

Utförd mot *hugg*, skyddar den mot *tershugg* i alla direktioner, derigenom att handen, allt efter huggets högre eller lägre rigtning, höjes eller sänkes i paraden, så att klingan mot lodrätta och höga hugg, få en mera tvär, samt mot låga hugg en mera upprätt ställning.

Utförd mot *stötar*, skyddar den mot *högt* rigtade stötar, företrädesvis *till venster* och *bakåt venster;* åt öfrige sidor begagnas företrädesvis *halfva qvartparaden* mot högt rigtade stötar.

§ 30. Från gard *till venster* och *bakåt venster* kommenderas:

Förhängd secund—parera! (Denna parad ligger i sjelfva secundgarden). Med handen och sabeln i *secund*, samt spetsen sänkt, utföres paraden så, att den med eggen möter fiendens hugg, hvarefter secundgarden återtages.

Utföres endast i de direktioner der secundgard begagnas. Mot *hugg* skyddar den ryttarens venstra sida, derigenom att handen höjes eller sänkes i paraden, allt efter huggets högre eller lägre rigtning så att klingan mot lodrätta och höga

hugg, får en mera tvär, samt mot låga hugg, en mera stupande ställning, hvarförutan klingan mot hugg åt ryggen, bör korsa den.

§ 31. Från gard *framåt venster*, *till venster* och *bakåt venster* kommenderas:

Sträckt secund—parera! Uttages liksom förhängda secunden, hvarefter spetsen uppkastas genom en skarp och kraftig böjning af handleden, så att arm och klinga komma i rak linie, och i höjd med axeln. (Pl. 1 fig. 4).

Utförd *framåt venster* skyddar den mot alla hugg och stötar som rigtas åt *hästhufvudet*. Utförd *till venster* och *bakåt venster* skyddar den mot *lågt* rigtade stötar.

§ 32. Från gard *framåt venster* kommenderas:

Låg half qvart—parera! Paraden uthugges till venster om hästhalsen, enligt samma grunder som halfva qvarthugget, ehuru mindre vidlyftigt i uttagningen, men djupare i uthuggningen, samt utsvänges med ens, till dess hand och sabel återkomma i garden.

Utföres mot alla *lågt* rigtade stötar som komma framifrån venster.

§ 33. Från gard *framåt höger* och *till höger*, kommenderas:

Låg half ters—parera! Paraden uthugges till höger om hästen, enligt samma grunder som halfva tershugget, ehuru mindre vidlyftigt i uttagningen, men djupare i uthuggningen, samt utsvänges med ens till dess hand och sabel återkomma i garden.

Utföres mot alla *lågt* rigtade stötar som komma från höger.

VI. Rekapitulation.

Alla hugg, stötar och parader genomgås åt alla sidor till hvilka de kunna verkställas, enligt följande:

§ 34. Från *på axel gevär* eller *framåt gard* kommenderas:

1:o. **Framåt höger—gard!**
Half ters—hugg!
Hel qvart—hugg!
Hel ters—hugg!
Stöt högt (lågt)—stöt!
Half qvart—parera!
Mot hög stöt *(half qvart)*—**parera!**
Half ters—parera!
Låg half ters *(mot låg stöt)*—**parera!**

Anm. Rekryten blir oafbrutet qvarliggande med lifvet *framåt höger*, och med höger knä böjdt.

2:o. **Framåt venster—gard!**
Half qvart—hugg!
Hel qvart—hugg!
Hel ters—hugg!
Stöt högt (lågt)—stöt!
Half qvart—parera!
Mot hög stöt *(half qvart)*—**parera!**
Half ters—parera!
Låg half qvart *(mot låg stöt)*—**parera!**
Sträckt secund—parera!

Anm. Rekryten blir oafbrutet qvarliggande med lifvet *framåt venster*, och med venster knä böjdt.

3:o. **Till höger gard!**

Lika med *framåt höger.*

Anm. Lifvet oafbrutet *åt höger*, med höger knä böjdt.

4:o. **Bakåt höger—gard!**
Half ters—hugg!
Hel ters—hugg!
Stöt högt (lågt)—stöt!
Half qvart—parera!
Mot stöt *(half qvart)*—**parera!**
Half ters—parera!

Anm. Lifvet följer i hugget och stöten, men lutas undan i paraden.

5:o. **Till venster—gard!**
Stöt högt (lågt)—stöt!
Half ters—parera!
Förhängd secund—parera!
Sträckt secund *(mot låg stöt)*—**parera!**

Anm. Lifvet oafbrutet *åt venster*, med venster knä böjdt.

6:o. **Bakåt venster—gard!**
Half ters—parera!
Förhängd secund—parera!
Sträckt secund *(mot låg stöt)*—**parera!**

Anm. Lifvet lutas *undan* motståndaren.

§ 35. Efter hvarje hugg, stöt eller parad återtages genast garden.

§ 36. Ofvanstående uppställning är endast för att åskådliggöra uti hvilka direktioner de särskildta huggen, stötarne och paraderne kunna utföras, och ankommer det på instruktören att kommendera det som skall verkställas.

2:dra Klassen.

Huggens, stötarnes och paradernes användande.

§ 37. Sedan huggen, stötarne och paraderne blifvit väl inöfvade enligt föregående, öfvergår instruktören till deras användande.

VII. Huggens och stötarnes användande.

Sker mot en supponerad motståndare.

I. *Mot kavaleri.*

a) *Mötning.*

§ 38. **Höger mot kavaleri—gard!** Gard *framåt höger* intages.

1:o. **Hel qvart—hugg!** Hugget utföres väl framåt; efter utsvängdt hugg stannas i uttagningen till:

2:o. **Hel ters—hugg!** Efter verkställdt hugg återtages gard *framåt höger.*

§ 39. **Venster mot kavaleri—gard!** Gard *framåt venster* intages.

1:o. **Half qvart—hugg!** Hugget utföres väl framåt; efter verkställdt hugg återtages gard *framåt venster.*

§ 40. **Höger och venster mot kavaleri —gard!** Gard *framåt höger* intages.

1:o. **Hel qvart—hugg!** Efter verkställdt hugg *framåt höger,* stannas i gard *framåt venster.*

2:o. **Half qvart—hugg!** Efter verkställdt hugg *framåt venster,* stannas i uttagningen till:

3:o. **Hel ters—hugg!** Hugget uthugges *framåt höger,* hvarefter stannas i gard *framåt venster;*

sedermera alterneras med *half qvart framåt venster* och *hel ters framåt höger.*

b) *Förföljning.*

§ 41. **Förföljning framåt höger—gard!** Gard *framåt höger* intages.

1:o. **Hel qvart—hugg!** Hugget utföres *framåt höger,* hvarefter stannas i uttagningen till:

2:o. **Hel ters—hugg!** Efter verkställdt hugg stannas i uttagningen till:

3:o. **Stöt högt (lågt)—stöt!** En tersstöt utföres rigtad mot den retirerandes sida eller rygg, hvarefter gard *framåt höger* återtages.

§ 42. **Förföljning framåt venster—gard!** Vid detta tillfälle intages *secundläge framåt venster* och väl framåt, för att skydda hästens hufvud. (Se Pl. 1 fig. 4).

1:o. **Half qvart—hugg!** Hugget utföres *framåt venster* hvarefter stannas i uttagningen till:

2:o. **Hel ters—hugg!** Efter verkställdt hugg stannas i uttagningen till:

3:o. **Stöt högt (lågt)—stöt!** En tersstöt utföres rigtad mot den retirerandes sida eller rygg, hvarefter ofvannämnde secundläge återtages.

§ 43. **Reträtt bakåt höger—gard!** Gard *bakåt höger* intages.

1:o. **Hel ters—hugg!** Klingan föres vid uttagningen öfver ryttarens hufvud, och hugget utföres väl bakåt, rigtadt åt hästhufvudet: efter utsvängdt hugg stannas i uttagningen till:

2:o. **Half ters—hugg!** Efter utsvängdt hugg stannas i uttagningen till:

3:o. **Stöt högt (lågt)—stöt!** En qvartstöt utföres, rigtad mot hästhufvudet eller ryttaren, hvarefter gard *bakåt höger* återtages.

§ 44. **Reträtt bakåt venster—gard!** Gard *bakåt venster* intages, hvarvid klingan föres öfver ryttarens hufvud.

II. *Mot infanteri.*

§ 45. **Höger mot infanteri—gard!** Gard *framåt höger* intages, hvarvid handen, med utsträckt arm, sänkes så mycket att den kommer något lägre än högra höften, klingan nästan rätt upp och ned, bildande en rät vinkel mot armen; lifvet väl framlutadt med böjdt knä.

1:o. **Half ters—hugg!** Hugget rigtas antingen mot infanteristens hufvud, eller så, att det undankastar hans gevär, hvarefter stannas i uttagningen till:

2:o. **Stöt lågt—stöt!** Efter utförd tersstöt återtages ofvanbeskrifne gard.

§ 46. **Venster mot infanteri—gard!** Gard *framåt venster* intages enligt samma grunder som till höger, med iakttagande att handen kommer i höjd med och invid manken; spetsen snedt uppåt till venster.

1:o. **Half qvart—hugg!** Hugget rigtas antingen mot infanteristens hufvud, eller så att det undankastar infanteristens gevär, hvarefter stannas i uttagningen till:

2:o. **Stöt lågt—stöt!** Efter utförd tersstöt återtages ofvanbeskrifne gard.

§ 47. När rekryten med säkerhet inhämtat hvilka hugg och stötar som i hvarje särskildt fall

skola användas, kommenderar instruktören icke hvarje särskildt hugg eller stöt, utan verkställas de i ofvan beskrifne ordning, efter gardens intagande, utan uppehåll dem emellan, på kommando-ordet: **hugg!**

VIII. Paradernes användande.

Sker mot en anfallande motståndare.

§ 48. Innan denna öfning företages, öfvas huggning på s. k. *Bullvan.* Fördelen af denna öfning är den, att rekryten lärer sig att kraftigt utföra och väl rigta så hugg som stötar.

§ 49. Vid alla öfningar mot motståndare, begagnas fäktsablar, och om tillgång finnes, äfven rustningar.

§ 50. Vid denna öfning tillser instruktören, att ej karlarne genom ovälig huggning kunna skada hvarandra, då huggen och stötarne enligt det föregående böra utföras med armens hela kraft; hvarföre huggen och stötarne, isynnerhet i början, böra utföras långsamt, till dess rekryten fått erforderlig säkerhet i paraderne. Allt efter som rekryten får säkra begrepp om paradernes användande, upphörer instruktören först att nämna paraden, på det den parerande karlen af hugget må lära sig dömma huru han skall parera; sedan upphör han att nämna hvilket hugg som skall verkställas, utan kommenderar blott **N:o 1 (2)—hugg!**

Uppställning.

§ 51. Sedan manskapet är uppställdt på 1 led, med lagom känning, kommenderas:

Afdelning till två! Högra flygelkarlen säger: **ett!** den dernäst: **två!** den dernäst: **ett!** o. s. v.

Helt afstånd—höger! (venster!) (midtåt!) Den karl som utgör rättningspunkten står stilla; de öfrige uppföra handen åt rättningssidan, och uttaga med korta och hastiga steg, så stora afstånd från sidokamraten, att de med handen nå yttersta delen af sidokamratens axel, hvarefter ställningen återtages.

N:o 1 (2) ryck ut—marsch! N:o 1 (2) framrycker tre steg, samt gör halt och helomvändning.

Höger! Båda leden uttaga ett steg till höger (venster), så att hvarje N:o 1 och 2 komma att stå midt emot och på huggningsafstånd från hvarandra.

Anm. De i föregående öfning (VII) använde hugg, äro här upptagne i samma ordning.

a) *Mötning.*

§ 52. **Höger mot kavaleri—gard!** Båda leden stiga ut med venstra foten åt sidan, samt intaga gard *framåt höger*, då mötning till höger uppkommer.

1:o. **N:o 1 (2) Hel qvart—hugg!** Hela qvarthugget utföres, som N:o 2 (1) parerar med *half qvart.*

2:o. **N:o 1 (2) Hel ters—hugg!** N:o 2 (1) parerar med *half ters.*

3:o. **N:o 1 (2) Stöt högt—stöt!** N:o 2 (1) parerar med *half qvart.*

4:o. **N:o 1 (2) Stöt lågt—stöt!** N:o 2 (1) parerar med *låg half ters.*

Gard! Garden återtages.

På axel—gevär!

§ 53. **Venster mot kavaleri—gard!** Båda leden stiga ut med högra foten åt sidan, och intaga

gard *framåt venster*, då mötning till venster uppkommer.

1:o. **N:o 1 (2) Half qvart—hugg!** Halfva qvarthugget utföres som N:o 2 (1) parerar med *half qvart.*

2:o. **N:o 1 (2) Stöt högt—stöt!** N:o 2 (1) parerar med *half qvart.*

3:o. **N:o 1 (2) Stöt lågt—stöt!** N:o 2 (1) parerar med *låg half qvart.*

Gard!

På axel—gevär!

§ 54. **Venster—om!** Båda leden verkställa vändningen, då motståndaren kommer i bredd *till höger.*

Till höger—gard! Båda leden stiga ut med yttre foten åt sidan, och intaga gard *till höger.*

(Utföres lika som uti § 52 *Höger mot kavaleri* är föreskrifvet.)

På axel—gevär!

§ 55. **Höger om vänd—er!** Båda leden verkställa vändningen, då motståndaren kommer i bredd *till venster.*

Till venster—gard! N:o 1 stiger ut med inre och N:o 2 med yttre foten till sidan, samt intaga gard *till venster.*

1:o. **N:o 1 (2) Stöt högt—stöt!** En tersstöt utföres som N:o 2 (1) parerar med *half ters.*

2:o. **N:o 1 (2) Stöt lågt—stöt!** N:o 2 (1) parerar med *sträckt secund.*

Gard!

På axel—gevär!

b) *Förföljning.*

§ 56. **N:o 2 venster— N:o 1 höger—om! N:o 2 förföljning framåt venster— N:o 1 reträtt bakåt höger—gard!** N:o 1 blir förföljd till höger. N:o 2 stiger ut med högra foten och intager *secundläge framåt venster;* N:o 1 stiger ut med venstra foten och intager gard *bakåt höger.*

1:o: **N:o 1 Hel ters—hugg!** Ett helt tershugg utföres mot motståndarens hästhufvud, som N:o 2 parerar med *sträckt secund.*

2:o. **N:o 1 Half ters—hugg!** Ett halft tershugg utföres mot ryttaren, som N:o 2 parerar med *half ters.*

3:o. **N:o 1 Stöt högt—stöt!** En qvartstöt utföres mot ryttaren, som N:o 2 parerar med *half qvart.*

4:o, **N:o 1 Stöt lågt—stöt!** En qvartstöt utföres mot hästhufvudet eller ryttaren, som N:o 2 parerar i förra fallet med *sträckt secund,* och i det sednare med *låg half qvart.*

5:o. **N:o 2 Half qvart—hugg!** N:o 1 parerar med *half qvart.*

6:o. **N:o 2 Hel ters—hugg!** N:o 1 parerar med *half ters.*

7:o. **N:o 2 Stöt högt (lågt)—stöt!** N:o 1 parerar med *half qvart.*

Gard!

På axel—gevär!

Höger om vänd—er! Båda leden verkställa vändningen.

N:o 1 förföljning framåt venster— N:o 2 reträtt bakåt höger—gard! N:o 2 blir förföljd till höger.

(Verkställes enl. föregående, då N:o 2 hugger först.)

På axel—gevär!

§ 57. **N:o 1 förföljning framåt höger— N:o 2 reträtt bakåt venster—gard!** N:o 2 blir förföljd till venster. N:o 1 stiger ut med venstra foten och intager gard *framåt höger;* N:o 2 stiger ut med högra foten, och intager gard *bakåt venster.*

1:o. **N:o 1 Hel qvart—hugg!** N:o 2 parerar med *förhängd secund.*

2:o. **N:o 1 Hel ters—hugg!** N:o 2 parerar med *half ters.*

3:o. **N:o 1 Stöt högt—stöt!** N:o 2 parerar med *half ters.*

4:o. **N:o 1 Stöt lågt—stöt!** N:o 2 parerar med *sträckt secund.*

Gard!

På axel—gevär!

Höger om vänd—er! Båda leden verkställa vändningen.

N:o 2 förföljning framåt höger— N:o 1 reträtt bakåt venster—gard! N:o 1 blir förföljd till venster. Verkställes enligt föregående då N:o 2 hugger och N:o 1 parerar.

På axel—gevär!

3:dje Klassen.

Kontra-fäktning.

§ 58. Då rekryterne uti det föregående inhämtat grunderna så väl för anfallets som försvarets användande, öfvergår man till kontrafäktningen, eller

sättet att fördelaktigast använda huggen, stötarne och paraderne i sammanhang med hvarandra. Vid de sammansättningar af anfall och försvar som härigenom uppkomma, bör instruktören städse iakttaga att gå från det enklare till det mera sammansatta, på det att grunderna för angreppet tydligt af rekryterne må kunna uppfattas.

§ 59. Då tid och tillfälle stundom felas, att i rekrytskolan genomgå denna klass af fäktningen, så kan den sedermera inläras inom sqvadronerne, och rekryterne genast sättas till häst, så fort de äro fullt skicklige i de båda första klasserne.

§ 60. Vid denna öfning der huggen och paraderne böra följa tätt på hvarandra, och de fäktande böra undvika att för mycket blotta sig, göres ej vidlyftigare rörelser med armen än som nödigt är, för att gifva kraft och fart åt hugget.

§ 61. Om någon väsendtlig nytta skall kunna motses, måste de stridande vid all kontrafäktning, så väl till fot som till häst, vara försedde med lämpliga rustningar, på det att så väl huggen som stötarne må kunna, utan fara för motståndaren, hastigt och kraftigt utföras.

§ 62. Uppställning och afdelning verkställes lika som uti VIII är föreskrifvet, och kontrafäktningen genomgås i alla deri förekommande direktioner, hvarvid rekryterne förhålla sig som till häst.

§ 63. Instruktören bör i början undervisa hvarje rekryt särskildt, och derefter ett par i sender, på det att han må äga tillfälle att mera noggrant iakttaga och rätta felen, och att förklara för rekryten ändamålet med de olika sammansättningarne. Hans kommando-ord böra derföre uteslutande vara så beräknade, att de vid utförandet tydligt tillkännagifva de olika ändamål som åsyftas.

§ 64. *Angreppet* utföres derigenom att ett hugg eller en stöt anbringas, hvarpå följer ett eller flere efterhugg eller stötar, ömsesidigt anbringade af den anfallande eller försvarande, allt efter som de genom hastiga och välberäknade rörelser lyckas förekomma hvarandras anfall. Efter hvarje utfördt angrepp, återtages genast gard åt motståndaren.

§ 65. Instruktören bör således i första hand förklara för rekryten fördelen af att genast efter att hafva parerat ett hugg eller en stöt, ögonblickligen gifva motståndaren ett annat, emedan denne efter anbringadt hugg eller stöt, alltid är mera blottad än efter en verkställd parad, samt, som en följd deraf, att då man sjelf är den anfallande, efter anbringadt hugg, antingen ånyo genast hugga eller hastigt återgå i gard. Härigenom får rekryten begrepp om hvad man kallar *efter-hugg* och *stötar*, anbringade så väl af den anfallande som den försvarande, samt lärer sig inse orsaken till de flere efter hvarandra förekommande hugg och stötar i ett mera sammansatt angrepp.

Ex. *N:o* 1 (2) *hugger half eller hel ters; N:o* 2 (1) *ger half ters eller hel qvart till efterhugg;* **N:o 1 (2)—hugg!**

Obs. Motståndaren antages vara till höger så väl vid detta som följande exempel.

§ 66. *Primhuggen* som i det föregående blifvit inöfvade i Sqvadronaden, användas med fördel i kontrafäktningen; men utförde tillsammans, kunna de till häst endast användas när fienden befinner sig *till höger* och *bakåt höger*. För öfrigt nyttjas *prim utom* till höger, och *prim inom* till venster om hästhalsen. Prim inom pareras med *half qvart*, och prim utom med *half ters*.

Ex. *N:o* 1 (2) *hugger prim inom och utom; N:o* 2 (1) *ger hel qvart och hel ters till efterhugg;* **N:o 1 (2)—hugg!**

§ 67. Såsom särdeles användbara vid kontrafäktningen, i anseende till svårigheten att parera dem, kunna äfven *hel qvart* och *hel ters* huggas öfver fiendens klinga, derigenom att handen, efter utförd *ters-* eller *qvart*parad (då fienden, genom ett skarpt *ters-* eller *qvart*hugg, tvingat den parerande att föra paraden väl till sidan), hastigt vändes till *qvart* eller *ters*, och anbringar öfver fiendens klinga ett horisontelt *qvart-* eller *ters*hugg. De pareras derigenom att handen, från det läge hvaruti den befinner sig i hugget, uppföres i samma direktion som hugget, hvarigenom sabeln får en tvär ställning.

Ex. *N:o* 1 (2) *stöter lågt och hugger hel qvart; N:o* 2 (1) *hugger ters öfver klingan och stöter lågt*; **N:o 1 (2)—hugg!**

§ 68. Vidare fäster instruktören rekrytens uppmärksamhet på, att då motståndaren ej erbjuder någon blottad punkt för ett anfall, man dertill bör söka förmå honom, genom *markerade* hugg eller stötar, hvilka ske derigenom att de endast till hälften utföras, för att locka fiendens vapen till någon viss sida, och derefter med yttersta häftighet anfaller det ställe som fienden derigenom blottat.

Ex. *N:o* 1 (2) *markerar qvart och hugger ters;* **N:o 1 (2)—hugg!**
eller: *N:o* 1 (2) *markerar hög stöt och hugger prim utom; N:o* 2 (1) *markerar låg stöt och hugger prim inom;* **N:o 1 (2)—hugg!**

Slutligen kan angreppet öfvas mera sammansatt:

Ex. *N:o* 1 (2) *hugger hel qvart, markerar hel ters och hugger hel qvart; N:o* 2 (1) *markerar hög stöt och half ters, samt hugger half qvart*; **N:o 1 (2)—hugg!** o. s. v.

§ 69. Sedan rekryten genom föregående öfningar inhämtat tillräcklig kännedom om grunderna för

vapnets förande, äfven vid de mera sammansatta rörelser som uppstå vid kontrafäktning, upphörer instruktören att kommendera det som skall verkställas, då striden börjas på kommando-ordet: **Attaquera!** och utföres genom flere tätt på hvarandra följande angrepp, lämpade efter de fäktandes egen omdömesförmåga, eller de tillfälligheter som under striden kunna föranleda dem, och enligt de allmänna grunder som i det föregående blifvit angifne. När striden skall afbrytas kommenderas: **Gard!** eller **På axel —gevär!**

§ 70. Instruktören bör i början af dessa öfningar göra täta uppehåll, hvarunder han förklarar och rättar de fel som under stridens lopp begås. Han bör noga tillse vapnets rätta och kraftiga förande, och tillhålla rekryten att under striden ständigt hafva ögonen fästade på motståndarens vapen, hvarigenom han ögonblickligen kan begagna sig af de fördelar som erbjudas, eller i tid mota fiendens anfall. Rekryten bör äfven undervisas, så väl vid anfall som försvar, att ej genom stora och vidlyftiga rörelser blotta sig; att genom det blixtsnabba utförandet af eget anfall, förekomma fiendens; men att då sådant icke lyckas, efter utförd parad ögonblickligen förnya anfallet, samt att, när tillfälle dertill gifves, företrädesvis begagna sig af stötar, såsom det verksammaste och hastigaste anfallssättet.

ANDRA AFDELNINGEN.

Fäktning till häst.

§ 71. De för öfningarne till fot gifna regler äro äfven till större delen gällande till häst. Dessutom iakttages följande:

§ 72. Då öfningar ske *på stället*, skall hästen under alla rörelser med vapnet, stå alldeles stilla och lugn. Rekryten bör derföre noga undvika att genom vårdslöshet utsätta den för hugg eller stötar; han skall ständigt sitta fast i sadeln, och bibehålla styrhand på dess ståndpunkt, utan att vid vapnets handterande onödigtvis föra den upp eller ned, fram eller tillbaka. Öfverlifvet bör, när det vrides till någon sida, väl omvridas i höfterna, dock så att skänklarne ovilkorligt förblifva i deras rätta ställning. Åt den sida öfverlifvet lutas, stödes fast i stegbygeln; då det lutas rätt framåt, stödes i båda stegbyglarne; då det lutas ifrån motståndaren, sträckes det väl fram på sidan om hästhalsen.

§ 73. Öfningar till häst kunna lämpligast förberedas på en trähäst, emedan instruktören här lättast kan visa och rätta felen.

§ 74. Fäktning till häst genomgås i samma ordning som för fäktning till fot är föreskrifvet i 1:sta Afdelningen, så att först öfvas, *på stället:* gardställningarne, huggen enkla och samlade, stötarne, paraderne samt huggens och stötarnes användande mot en supponerad motståndare.

§ 75. Derefter öfvas detsamma *under rörelse*, i alla de olika takterne (utom huggen samlade som endast öfvas på stället). Början sker på en större volt, då instruktören låter rekryten i höger volt utföra hvad som vid mötning, förföljning och reträtt till denna sida förekommer, och tvärt om i venster volt; derefter verkställes detsamma på raka linien, med behörige afstånd mellan karlarne, som äro rangerade på ett eller flere led.

§ 76. Derefter företages, *på stället*, paradernes användande mot en anfallande motståndare, se VIII, hvarvid ombyte af gardställning intages genom slutning (vändning).

§ 77. Liksom till fot företages härefter huggning på trädhufvuden, hvilka, medelst en käpp af ungefär 1 tums tjocklek och 5 tums längd fästas på pålar af olika höjd. Afhuggningen sker med alla de hugg som blifvit inlärde, och i alla rigtningar hvari de kunna användas, först på stället och derefter i de olika rörelsetakterne.

I. Förberedande öfningar för striden.

§ 78. Afdelningarnes têter föras på en större volt, så att de huggande eller N:o 1 (2) komma att rida på en yttre *höger volt*, och de parerande eller N:o 2 (1) på en inre *venster* volt, med huggningsafstånd mellan volterna (Pl. 4). Vid denna öfning tages ej flere på en gång, än att instruktören väl kan öfverse ock rätta dem alla. Till en början sitta karlarne på inre volten stilla, och parera den yttre voltens hugg, hvarvid instruktören i början kommenderar det hugg eller den stöt som skall verkställas; men sedermera tillåtes den anfallande att sjelf välja sitt angrepp enligt VIII. Derefter kommenderar

instruktören: **Volt—tillbaka!** då de fäktande göra en half volt ikring hvarandra, samt intaga hvarandras platser; de som huggit blifva då parerande, och tvärtom. Derigenom att båda volterna göra helomvändning, uppkommer *mötning till venster*, som derefter öfvas.

§ 79. Derefter sättas båda volterna i rörelse, hvarvid iakttages att afståndet till föregående inom hvarje volt noga bibehålles.

§ 80. Instruktören kan äfven under denna öfning, så vida kontrafäktningen till fot förut är inlärd, låta de fäktande parvis rida volt ikring och på huggningsafstånd från hvarandra, hvilket sker på kommando-ordet: **Kontra!** Då de åter skola fortsätta att rida på stora volten, kommenderas: **Framåt!**

§ 81. Derigenom att den ena volten gör helomvändning, uppkommer *förföljning*, som äfven på denna större volt kan genomgås; men den öfvas helst på raka linien, då endast ett par i sender företages, enligt följande: sedan karlarne äro uppställde till *förföljning framåt höger (venster)*, kommenderar instruktören den takt i hvilken striden skall försiggå, och derefter: **Attaquera!** då rekryten använder de hugg och stötar som i VIII. äro föreskrifne för förföljning. Efter några utförda angrepp, kommenderar instruktören: **Byt—om!** då den retirerande förhåller med ens, och låter den förföljande rusa förbi sig, hvarigenom den som varit förföljd blir förföljande. Efter några utförda angrepp kommenderas: **På axel—gevär!** och afsaktas, hvarefter göres helomvändning, och samma öfning genomgås ånyo.

§ 82. Skall den retirerande hålla stånd, kommenderas: **Vänd—upp!** då den retirerande ökar tvärt, vänder upp till *höger* och anfaller, hvarvid han söker att få fienden till *höger*, samt vänder i

volt tätt ikring motståndaren på huggnings afstånd; efter att hafva verkställt de i VIII. föreskrifne hugg och stötar, retireras åter. Vill instruktören öfva *mötning till venster*, så tillsäger han derom vid uppvändningen; anfallet sker då häftigt, men retireras åter genast efter första hugget.

§ 83. Är kontrafäktningen till fot genomgången, och instruktören vill fortsätta handgemänget på stället, kommenderar han, så snart de stridande mötas: **Kontra!** då striden fortsättes på höger (venster) volt, allt på huggningsafstånd, till dess han kommenderar: **N:o 1 (2)—retirera!** Den retirerande rider rakt ut i den direktion han befinner sig, och den förföljande söker att komma på hans venstra sida. Vill man ytterligare uppehålla fienden kommenderas uppvändning på nytt o. s. v. hvarvid instruktören iakttager att låta afdelningarne vexelvis förfölja och retirera så att de få lika öfning.

II. Striden.

§ 84. Då det föregående blifvit väl inöfvadt, äfvensom kontrafäktningen till fot, men ej förr, så att rekryten med säkerhet vet huru han i hvarje förekommande fall skall förhålla sig, uppställas de båda stridande på 40 à 50 stegs afstånd, med fronten mot hvarandra. På kommando-ordet: **Attaquera!** nalkas de stridande, och striden utföres med efter hvarandra följande angrepp, allt efter de stridandes egen omdömesförmåga, och de tillfälligheter som under striden kunna uppstå.

§ 85. Liksom till fot, bör vid dessa öfningar i början göras täta uppehåll, hvarunder instruktören anmärker de fel som under striden blifvit begångne.

§ 86. För de stridande förklaras ändamålet med det som åsyftas, såsom t. ex. när man möter fienden och måste hålla stånd; när man måste retirera till en viss punkt, men bör uppehålla fienden under reträtten m. m. (se Pl. 5).

§ 87. Dessa öfningar bidraga betydligen att uppöfva ryttarens intelligens, och göra honom mera förtrolig med de händelser hvilka oftast förekomma under den verkliga striden. Det faller af sig sjelf, att vid dessa öfningar inga hugg eller stötar få rigtas åt motståndarens häst.

Allmänna regler:

a) *Mot sabelbeväpnad ryttare.*

§ 88. Utom hvad i kontrafäktningen till fot är anfördt, rörande vapnets handterande under striden, iakttages följande:

§ 89. Den med sabel beväpnade ryttaren, bör i all strid söka få sin fiende *till höger om sig*, så vid mötning som förföljning, emedan han endast i nämnde ställning är fullt oberoende i förandet af sitt vapen, och således lika färdig till anfall som försvar.

§ 90. Ryttaren skall göras uppmärksam uppå, att det är särdeles fördelaktigt att vid angrepp gifva flere hastigt på hvarandra följande kraftiga hugg och stötar, emedan det är svårt att afvärja ett så våldsamt angrepp, isynnerhet om motståndaren skulle vara mindre öfvad. Skulle motståndarens häst bli rädd eller motsträfvig, skall ryttaren ögonblickligen genom häftigt angrepp draga fördel af hans belägenhet.

§ 91. Har man mött fienden, bör man genast efter utfördt angrepp söka vända upp så hastigt och

så tätt kring fienden som möjligt, för att söka komma på hans venstra sida. Lyckas man derigenom att tvinga fienden till reträtt, söker man att upphinna honom, och att bibehålla sig i detta förhållande, noga aktande sig att genom våldsamma rörelser rusa förbi, eller att tillåta fienden vända upp; utan med hästen väl i hand, samt alltid beredd på fiendens möjliga tvära afsaktningar, alltjemt hålla sig på behörigt huggningsafstånd, framför allt noga skyddande sin häst mot fiendens då troligen tätt upprepade angrepp mot densamma.

§ 92. Har man åter icke kunnat undvika det ofördelaktiga förhållandet att sjelf få fienden bakom sig, bör man, om fienden är till *höger*, genom täta angrepp mot fiendens hästhufvud, samt om fienden är till *venster*, genom en väl rigtad stöt mot detsamma, söka hålla honom på afstånd, samt derigenom bereda sig tillfälle att jaga undan och vända upp mot fienden; men kan man ej vända upp, först öka farten, samt derpå tvärt stanna och låta fienden rusa förbi, hvilket isynnerhet då man har fienden bakom sig till venster, är det säkraste, iakttagande att anbringa ett hugg eller en stöt åt den förbirusande.

§ 93. Skall det retireras till en gifven punkt, och den förföljande kastar sig på den retirerandes venstra sida, så undviker den sednare att rida rakt fram, utan bör han vinkla, så att ömsom högra sidan och ömsom den venstra vändes åt fienden. Dock bör så länge som möjligt är, den högra sidan vändas åt fienden, emedan denna är den starkaste, hvarföre venstra sidan ej vändes till, förrän nödigt är, och på så kort stund som möjligt. Då man vänder venstra sidan åt fienden, rides starkare fart än då man vänder högra sidan åt honom. I vändningen föres hästen väl fram, och iakttages att ej vända för skarpt. Den förföljande hålles väl från lifvet då vändningen skall

ske, genom ett hugg eller en stöt åt hästhufvudet, och under vändningen föres klingan i den nya garden. Ögonen brukas öfver allt, såväl deråt det rides, som på den förföljande.

§ 94. I det ögonblick den retirerande vänder från höger till venster, bör den förföljande genast begagna detta gynnande tillfälle att komma honom in på lifvet, och medelst en kraftig stöt eller ett hugg göra slut på striden.

§ 95. Under all enskild strid, är en något samlad galopp fördelaktigast; uti denna rörelsetakt har man lika lätt att genom ett hastigt fyrsprång söka tillfälle till uppvändningar som att tvärt stanna.

b) *Mot lansbeväpnad ryttare.*

§ 96. Uti striden mot den lansbeväpnade ryttaren gäller hufvudsakligen de regler som redan blifvit gifna; likväl uppkomma några mindre skiljaktigheter och närmare bestämmelser, hvaruppå den sabelbeväpnade ryttaren bör göras uppmärksam, för att uti denna strid kunna använda sitt vapen med möjligaste största fördel.

§ 97. Uti garden sänkes högra handen så, att den kommer något lägre än axeln, och vid verkställandet af paraderne sänkes handen ännu mer, så att alla stötar som rigtas öfver fram- eller bakpackningen, kunna uppfångas och pareras genom lansspetsens undanförande *uppåt,* då deremot alla stötar som rigtas lägre, pareras genom lansens undankastande *nedåt.* Stötar rigtade öfver fram- eller bakpackningen pareras med *half qvart* eller *half ters;* mera lågt rigtade stötar med *sträckt secund, låg half qvart* eller *låg half ters,* i de direktioner hvaruti dessa parader kunna begagnas.

§ 98. När det lyckats den sabelbeväpnade ryttaren att vid parerandet af motståndarens lansstöt, uppåt eller nedåt, undankasta spetsen af lansen, bör han ögonblickligen kasta sig in på lifvet af sin fiende, som i anseende till lansens längd då har svårare att försvara sig.

§ 99. Under enskild strid bör man under alla omständigheter iakttaga, att söka få motståndaren *framåt höger*, och att helst nalkas honom i långsammare takter, på grund af större säkerhet vid paradernes utförande.

c) *Mot infanteristen.*

§ 100. Uti striden mot infanteristen kan det antagas som allmän regel, att ryttaren städse bör utföra garden så, att han får sin motståndare mellan sin klinga och hästens hufvud.

§ 101. Infanteristens höga stötar pareras med *half qvart* eller *half ters*, och dess låga stötar med *låg half qvart* eller *låg half ters*.

§ 102. När ryttaren nödgas söka enskild strid med infanteristen, bör han, då han vill angripa denne med sitt blanka vapen, icke störta sig rätt på infanteristen, emedan denne då med en sidorörelse till höger, lätt undgår anfallet, och kommer på ryttarens venstra sida, utan bör han i sträckt galopp, med hästen väl i hand, anfalla infanteristen så, att han får denne *framåt höger*.

§ 103. Ryttaren bör för öfrigt, mot en rask motståndare, icke inlåta sig att rida i volt omkring honom, för att gifva honom hugg eller stöt, emedan infanteristen med sin långt framräckande stöt då lätt får tillfälle att såra ryttaren eller hans häst. Det är rigtigast att blott med korta efter hvarandra föl-

jande raska angrepp söka att öfvervinna motståndaren, och så snart ett angrepp är misslyckadt, isynnerhet om han fått infanteristen på sin venstra sida, genast aflägsna sig för att ånyo angripa, innan infanteristen fått tid att ladda sitt gevär, hvilket ryttaren ovilkorligt måste söka att hindra. När det lyckats ryttaren, att med en kraftig parad uppfånga eller undankasta infanteristens gevär, bör han ögonblickligen kasta sig inpå lifvet af infanteristen, innan denne fått tid att draga sig tillbaka och fått geväret fritt, för att derefter rida omkull eller med sabeln nedergöra honom.